

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelman uudelleen valmistelu

Viranomaislautakunta 20.08.2024 § 51

Valmistelija

Ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen, puh. 044 740 1422

Pohjavesialueen suojelusuunnitelma on viranomaisen selvitys ja ohje, jolla ei ole suoria oikeudellisia vaikutuksia. Suojelusuunnitelman avulla on tarkoitus ennalta ehkäistä pohjavesialueella pohjaveden laadun heikkenemistä, sekä turvata pohjaveden määrällinen tila, kuitenkin rajoittamatta tarpeettomasti maankäyttöä. Suojelusuunnitelma toimii tausta-aineistona suunniteltaessa alueen maankäyttöä, sekä kun viranomaiset käsittelevät toiminnanharjoittajien lupahakemuksia ja ilmoituksia sekä valvovat lupakohteita.

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaan sisältyy tiedot alueen pohjavesien olosuhteista, pohjaveden tilasta, alueen riskitoiminnoista ja maankäytön nykytilanteesta. Suojelusuunnitelmassa esitetään toiminta- ja toimenpidesuosituksia, jotka toimivat ohjeena riskien ehkäisyyn ja pohjavesivarojen turvaamiseen vedenhankintaa varten. Valtaosa kunnan asukkaista on vesijohtoverkoston piirissä ja saa talousvetensä pohjavedenottamoista. Pohjavesialueiden merkitys yhdyskunnan vedenhankintaan on erittäin tärkeä.

Siilinjärven kunnan alueella sijaitseville pohjavesialueille on hyväksytty suojelusuunnitelmat kunnanvaltuustossa joulukuussa 2012. Vuoden 2012 jälkeen Jälänniemen ja Harjamäki-Kasurilan pohjavesialueille on tehty geologisia rakennetutkimuksia ja Kärängänmäen pohjavesialueen rakennetutkimusta on tarkennettu jatkotutkimuksella. Pohjavesialueiden rajaukset ja luokitukset on myös tarkistettu, jossa yhteydessä Kärängänmäen, Harjamäki-Kasurilan ja Jälänniemen pohjavesialueiden rajauksia on muutettu sekä Harjamäki-Käärmelähdän pohjavesialueen luokitusta muutettu.

Pohjois-Savon vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2022-2027 - raportin mukaisesti kolme Siilinjärven pohjavesialuetta on määritelty riskialueiksi, joista Harjamäki-Kasurilan pohjavesialueen tila on luokiteltu huonoksi suuren kloridipitoisuuden vuoksi. Lisäksi Kärängänmäen pohjavesialueen tilan luokittelua huonoon tilaan harkitaan seuraavalla vesienhoitokaudella, jos kloridipitoisuuksien trendi jatkuu nousevana. Myös pohjavesiä koskeva lainsäädäntö on muuttunut, joten pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien saattaminen ajan tasalle on tärkeää ja ajankohtaista.

Suojelusuunnitelmien päivittäminen käynnistettiin loppuvuodesta 2022. Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistys ry laati päivityshankkeelle projektisuunnitelman. Vesiensuojeluyhdistys on toiminut myös suojelusuunnitelmahankkeen toteuttajana. Savo-Karjalan Vesiensuojeluyhdistys on laatinut suunnitelmat yhteistyössä Siilinjärven kunnan ja Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa. Hankkeen ovat rahoittaneet Pohjois-Savon ELY-keskus ja kunta.

Suunnitelmien laadintatyössä on ollut apuna projektiryhmä, jossa on edustajat Savo-Karjalan Vesiensuojeluyhdistyksestä, kunnan ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisesta ja Pohjois-Savon ELY-keskuksesta. Ohjelman laatimista on ohjannut ohjausryhmä, jossa on edellä mainittujen tahojen lisäksi edustus kunnan teknisistä palveluista ja kaavoituksesta,

Kuopion Vesi Oy:ltä, Autiorannan ja Pöljän vesiosuuskunnista, Pohjois-Savon pelastuslaitokselta, MTK-Siilinjärveltä, Siilinjärven Yrittäjistä ja Suomen GPS-mittaus Oy:ltä.

Suojelusuunnitelmat koostuvat yleisestä osasta sekä Autiorannan, Harjamäki-Kasurilan, Harjamäki-Käärmelahden, Jälenniemen ja Kärängänmäen pohjavesialuekohtaisista suunnitelmista. Suojelusuunnitelmista on laadittu julkiset versiot ja viranomaiskäyttöön tarkoitetut versiot.

Tiedottaminen, mielipiteet ja lausunnot

Suojelusuunnitelmien luonnokset olivat nähtävillä kunnan kuulutuksissa 22.4. – 24.5.2024. Nähtävillä olosta tiedotettiin ilmoituksella sanomalehti Uutis-Jousessa. Suojelusuunnitelmista pyydettiin lausunnot eri viranomaisilta (Pohjois-Savon ELY-keskus, kunnan terveysuojeluviranomainen, ja Kuopion kaupungin alueelliset ympäristönsuojelupalvelut), kunnilta (Kuopion kaupunki ja Lapinlahden kunta), järjestöiltä (MTK Siilinjärvi, MHY Pohjois-Savo ja Siilinjärven Yrittäjät) sekä vesihuoltolaitoksilta (Kuopion Vesi Oy, Pöljän vesiosuuskunta ja Autiorannan vesiosuuskunta). Lisäksi suojelusuunnitelmista pyydettiin erikseen mielipidettä pohjavesialueilla toimivilta maa-ainesyrityksiltä. Lausunnot ja mielipiteet sekä viranomaislautakunnan niihin laatima vastine on esityslistan liitteenä.

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmia on täsmennetty, korjattu ja muokattu lausuntojen ja mielipiteiden perusteella. Suojelusuunnitelmien muokkauksissa on huomioitu erityisesti kunnan ympäristönsuojelumääräykset, jotka viranomaislautakunta on osaltaan hyväksynyt 18.6.2024. Suojelusuunnitelmien julkiset versiot ovat esityslistan julkisena ja viranomaiskäyttöön tarkoitetut versiot ei-julkisena liitteenä.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmissa on esitetty toimenpidesuosituksia, joilla turvataan pohjavesialueiden tilaa ja ehkäistään pohjaveteen kohdistuvia riskejä. Suunnitelmilla voidaan siten edistää kuntalaisten elinympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta sekä turvata vedenhankinnalle elintärkeitä pohjavesivarjoja ja vedenhankintaa.

Ympäristönsuojelupäällikön päätösehdotus

Viranomaislautakunta hyväksyy liitteinä olevat pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat ja esittää pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat kunnanhallituksen ja edelleen kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös Hyväksyttiin.

_____ Merkittiin pöytäkirjaan, että Jukka Halonen poistui kokouksesta tämän pykälän käsittelyn aikana klo 17.59.

Kunnanhallitus 26.09.2024 § 145

Valmistelija Ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen, puh. 044 740 1422

Päätösehdotus Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevat Siilinjärven kunnan pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat.

Päätös Hyväksyttiin päätösehdotus.

Merkitään, että ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen oli asiantuntijana läsnä kokouksessa Teams-yhteyden välityksellä klo 15:46 - 16:15.

Kunnanhallitus 07.10.2024 § 158

Kunnanvaltuusto päätti kokouksessaan 30.9.2024 § 26 palauttaa ympäristönsuojelumääräysten kokonaisuuden uudelleen valmisteluun. Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmien toimenpiteet pohjautuvat monilta osin kunnanvaltuuston uudelleen valmisteluun palauttamiin ympäristönsuojelumääräyksiin, joten pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat edellyttävät myös uudelleen valmistelua ennen kuin kunnanvaltuusto voi käsitellä suunnitelmat.

Päätösehdotus Kunnanhallitus palauttaa viranomaislautakunnalle pohjavesialueiden suojelusuunnitelmat uudelleen valmisteluun.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Viranomaislautakunta 15.10.2024 § 65
598/11.00.01/2023

Valmistelija Ympäristönsuojelupäällikkö Matti Nousiainen, puh. 044 740 1422

Ympäristönsuojelumääräysten muuttuneen käsittelytilanteen takia pohjavesialueiden suojelusuunnitelma on palautettu viranomaislautakunnan käsittelyyn. Ensimmäisenä vaihtoehtona on päivittää suunnitelma siten, että suunnitelmassa ei ole yhteensovitusta mahdollisten ympäristönsuojelumääräysten kanssa. Suunnitelman yhteensovitus käsiteltävinä olleisiin ympäristönsuojelumääräyksiin on huomattava, joten päivitystyö vie kohtuullisen suuren työpanoksen. Suojelusuunnitelmahanke on päätynyt, joten suunnitelman muutokset on tehtävä kunnan omana virkатыönä tai konsultilta tilattavana lisätyönä. Tekstimuutosten jälkeen tarvitaan uusi lautakuntakäsittely, jossa suunnitelma hyväksytään lähetettäväksi kunnanhallituksen ja -valtuuston hyväksymiskäsittelyihin. Varsinaisia asiasisältömuutoksia ei tehtäisi, vaan määräyksissä olleet asiat muutetaan suojelusuunnitelman suosituksiksi. Tämän perusteella suunnitelman muuttaminen nykyisestä muodostaan ei vaatisi uutta kuulemis- ja lausuntokierrosta. Tällä vaihtoehdolla suojelusuunnitelma voisi olla hyväksymiskäsittelyissä vuoden 2025 alkupuolella.

Toinen vaihtoehto olisi odottaa päätöstä mahdollisista kunnan ympäristönsuojelumääräyksistä ja sovittaa suunnitelma yhteen tulevien määräysten kanssa. Tässä vaihtoehdossa on kuitenkin ongelmana pitkittyvä aikataulu, koska ympäristönsuojelumääräysten uudelleen valmistelu vie aikaa ja niiden hyväksymiskäsittely voisi olla vasta pitkällä ensi vuonna.

Päätöksen vaikutusten ennakoarviointi: -

Ympäristönsuojelupäällikön päätösehdotus

Lautakunta päättää pohjavesialueiden suojelusuunnitelman uudelleen valmistelusta.

Päätös

Siilinjärven pohjavesialueiden suojelusuunnitelman päivityshankkeen ohjausryhmä kokoontui 14.10.2024. Ohjausryhmän suositus on, että suojelusuunnitelmaa muokataan siten, että suunnitelma on mahdollista viedä hyväksymiskäsittelyyn vuoden 2025 alkupuolella.

Lautakunta keskusteli pohjavesialueiden suojelusuunnitelman uudelleen valmistelusta ja päätti seuraavaa:

Pohjavesialueiden suojelusuunnitelmaa muokataan siten, että yhteensovitus käsiteltävinä olleisiin ympäristönsuojelumääräyksiin poistetaan ja pohjavesialueisiin liittyneet määräykset kirjataan suojelusuunnitelman suosituksiksi. Lautakunta katsoo, että näin menetellen suojelusuunnitelman käsittely ei vaadi uutta kuulemis- ja lausuntokierrosta, vaan muokatut suunnitelmat voidaan tuoda lautakuntaan hyväksyttäväksi ja lautakunta lähettää ne hyväksymiskäsittelyyn kunnanhallitukseen ja -valtuustoon. Tavoiteaikataulu on, että lautakunnan hyväksymiskäsittely on vuoden 2025 alussa.